

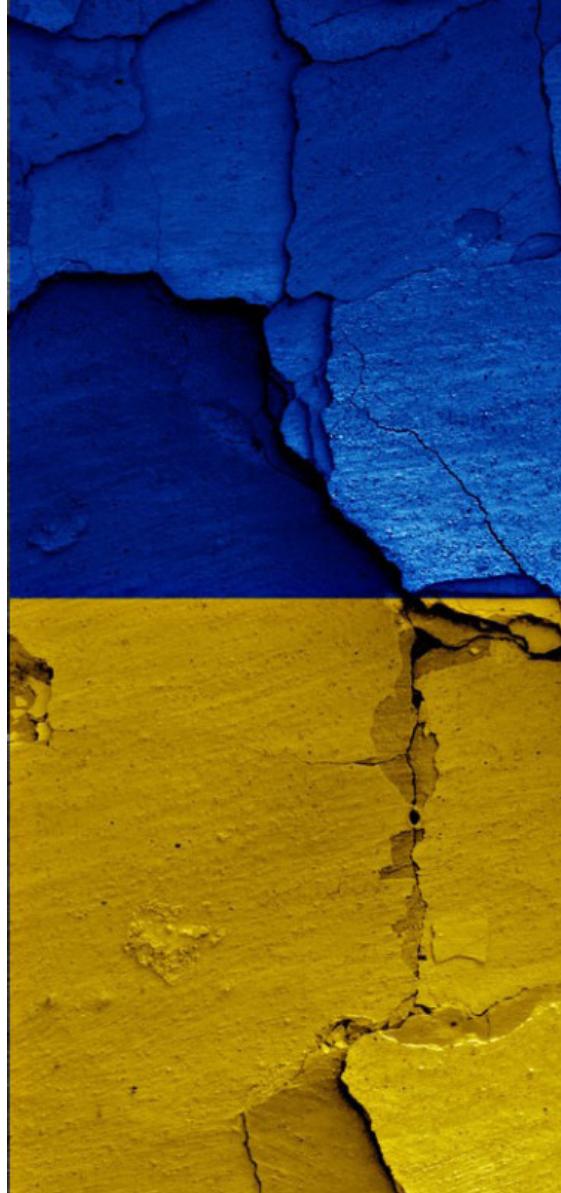

تأثیر جنگ روسیه با اوکراین بر موضوعات کلیدی مندرج در گزارشات حسابرسی در اروپا

براساس استاندارد بین‌المللی ۷۰۱ ارزیابی حسابرس/ مؤسسه حسابرسی از مفروضات اساسی مبنای شناخت و افشاء اقلام صورت‌های مالی در گزارش حسابرسی، که براساس قضاوت حرف‌های حسابرسی، نحوه برخورد حسابرسی با ریسک‌های مختلفی که شرکت با آن درگیر است و حسابهایی که مشمول بالاترین ریسک موضوعات کلیدی حسابرسی شناسایی

دکتر سمیرا سیف دکتر فریبا نوروزی

جمله تجزیه و تحلیل موضوعات کلیدی حسابرسی براساس موضوع، صنعت، کشور با بورس وجود دارد. اولین نظری که به جنگ روسیه با اوکراین در یک موضوع حسابرسی کلیدی اشاره شده است، مربوط به سال مالی ۲۰۲۱/۱۲/۳۱ Everyman Media Group PLC توسط (گروه سینمایی در کشور بریتانیا) بود. این شرکت در ۲۵ مارس ۲۰۲۲ اظهار نظر حسابرسی خود را صادر کرد. از آن زمان تاکنون و با توجه به این جنگ، ۱۵۷ موضوع کلیدی در گزارشات حسابرسی شرکت های مورد مطالعه منعکس شده است. حسابسان مستقل، این موضوعات کلیدی حسابرسی را از ۱۳۵ شرکت مختلف شناسایی کردند. با توجه به اینکه همه شرکت های اتحادیه اروپا هنوز صورت های مالی خود را برای ۲۰۲۲/۱۲/۳۱ ثبت نکرده اند، این تجزیه و تحلیل براساس داده های فعلی ارائه شده در زمان انتشار این گزارش است.

ده موضوع برتر کلیدی مندرج در گزارشات حسابرسی شرکت های اروپایی که به جنگ روسیه با اوکراین اشاره دارد ۲۰۱۳ به بعد است و کلیه موضوعات کلیدی حسابرسی افشا شده به زبان انگلیسی برای بیش از ۴۰۰۰ نهاد را پوشش می دهد. متخصصان حسابرسی، موضوعات کلیدی حسابرسی را به عنوان مواردی که هنگام بررسی صورت های مالی یک شرکت دارای اهمیت هستند، شناسایی می کنند. راه های بی شماری برای مشاهده این داده ها از

گذشته علاوه بر آثار بیماری فراغیر کرونا که هنوز هم ادامه دارد، جنگ روسیه با اوکراین نیز مزید بر علت شد و به عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار بر عملکرد بسیاری از شرکت های بزرگ به عنوان یه موضوع کلیدی در گزارشات حسابرسی شرکت های اروپایی مطرح شده است. یک سال از تهاجم نیروهای روسی به اوکراین به عنوان مهمترین رویدادی که تأثیرات جانبی زیادی بر جای گذاشده است، می گذرد. برای درک بیشتر تأثیر این رویداد در شرکت های بزرگ، ناچاریم موضوعات کلیدی مندرج در گزارشات حسابرسی شرکت های اروپایی را «Audit Analytics» که توسط وب سایت «Audit Analytics» از پایگاه داده موضوعات کلیدی گزارشات حسابرسی شرکت های اروپایی استخراج شده را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهیم تا بتوانیم این تأثیرات را به نمایش درآوریم. پایگاه داده موضوعات کلیدی حسابرسی اروپا که توسط Audit Analytics ارائه شده است، شامل سوابق مربوط به سال

شوند. افشاء این موضوعات کلیدی موجب افزایش ارزش اطلاعات و بهبود گزارشگری مالی و قابلیت اتسکاء و اعتبار صورت های مالی می شود. بیماری همه گیر کرونا باعث لطمات جدی در فرایند زنجیره تولید جهانی شده بود که به عنوان یک موضوع کلیدی در گزارشات سالانه عملکرد سنوات ۲۰۲۱ و ۲۰۲۰ مطرح شد. در سال

۵ موضوع برتر کلیدی مندرج در گزارشات حسابرسی شرکت های اروپایی که به جنگ روسیه با اوکراین اشاره دارد

تダメ فعالیت	سایر سرمایه گذاری ها	سرفلی	کمک هزینه برای زیان های اعتباری	دارایی های ثابت	ماشین آلات و تجهیزات	اموال	درآمد مشتریان	موجودی ها	ذخایر	سرمایه گذاری و مستغلات
۵۹	۲۸	۱۷	۱۰	۷	۶	۵	۵	۵	۴	۴

تحريم‌های اعمال شده بر روسیه موجب ایجاد نوسانات در بازار شده است. بدون شک عدم امکان پیش‌بینی میزان حصول نتیجه باعث افزایش عدم اطمینان بالهمیتی برای تداوم فعالیت این شرکت‌ها می‌شود.

موضوعات کلیدی حسابرسی درباره سایر سرمایه‌گذاری‌ها

از ابتدای جنگ، حسابسان مستقل ۲۷ شرکت ۲۸ موضوع کلیدی حسابرسی درباره سایر سرمایه‌گذاری‌ها را شناسایی کردند. موضوعات کلیدی حسابرسی درباره سایر سرمایه‌گذاری‌ها به دلیل تأثیر بر حقوق صاحبان سهام موضوعات مهمی هستند. لذا از این جنبه ارزیابی تأثیر جنگ‌های روسیه و اوکراین بر این شرکت‌ها نشان داد، تنها ۱۷ درصد به تأثیر مستقیم سرمایه‌گذاری‌ها اشاره کرده‌اند. این جنگ، موجب افزایش عدم اطمینان در بازار و محدودیت‌های تجاری می‌شود که درنهایت شرایط اقتصادی آینده را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

گزارشات تعديل شده تداوم فعالیت در اتحادیه اروپا، حسابسان در بسیاری از موارد، تداوم فعالیت را به عنوان یک موضوع کلیدی حسابرسی در گزارش خود در نظر می‌گیرند که این شامل شرکت‌هایی که تردید اساسی در توانایی برای ادامه فعالیت داشته‌اند؛ نبوده است. از بین تمام شرکت‌هایی که یک موضوع کلیدی حسابرسی داشتنند و به این درگیری اشاره داشتند، ۲۶ شرکت تردید اساسی در توانایی خود برای ادامه فعالیت داشته‌اند که گزارش حسابرسی تعديل شده تداوم

و کار را ارزیابی می‌کنند. با توجه به جنگ روسیه با اوکراین و همچنین تأثیرات کووید ۱۹ بسیاری از شرکت‌ها با متنظر قرار دادن موضوعات کلیدی حسابرسی ارزیابی‌هایی از ریسک انجام داده‌اند. این ارزیابی‌ها در مورد رویدادهای پس از ترازنامه بوده است که می‌تواند فرض تداوم فعالیت را تحت تأثیر قرار دهد.

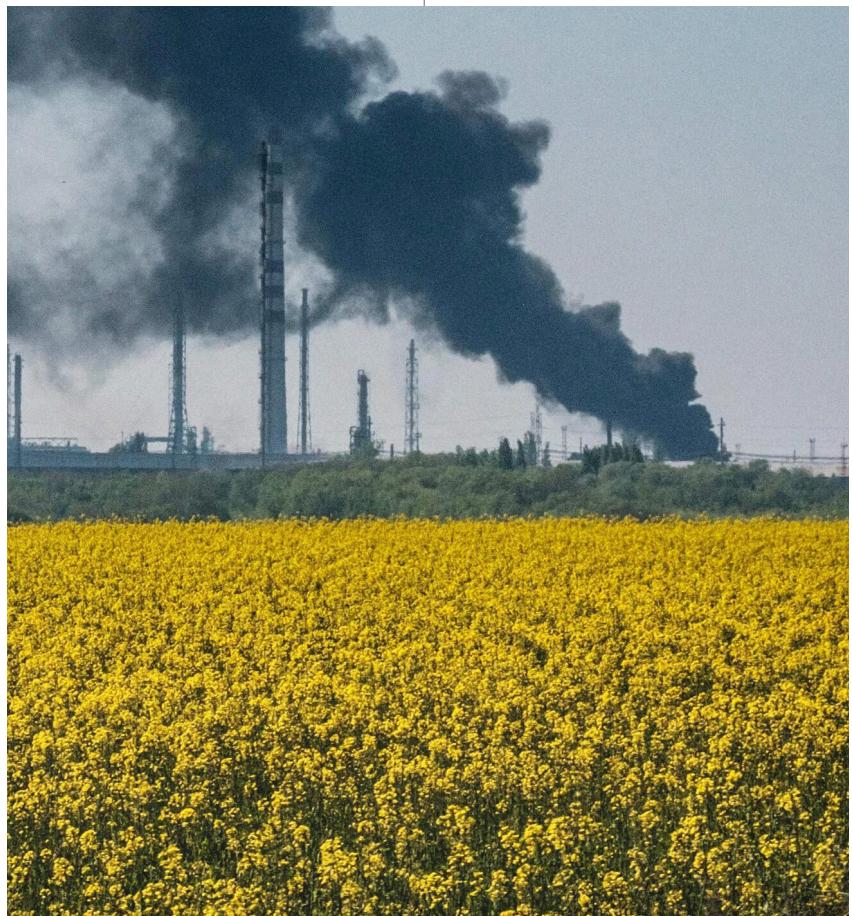
به علاوه، بسیاری از موضوعات کلیدی حسابرسی درباره تداوم فعالیت، افشا کرده‌اند که تهاجم نظامی به اوکراین عامل مهم تأثیرگذار در میزان توانایی شرکت برای تداوم فعالیت بوده است. این جنگ بر فعالیت کسب و کارها در بسیاری از کشورها تأثیر گذاشته است و همچنین

فعالیت در رتبه اول با ۵۹ درصد، سایر سرمایه‌گذاری‌ها با ۱۶ درصد در رتبه دوم، سرقفلی با ۸ درصد در رتبه سوم، کمک هزینه برای زیان‌های اعتباری ۱۰ درصد در رتبه چهار، دارایی‌های ثابت با ۷ درصد در رتبه پنجم قرار گرفته‌اند.

موضوعات کلیدی حسابرسی درباره تداوم فعالیت

از زمان شروع جنگ، حسابسان مستقل در ۵۷ شرکت برتر به شناسایی ۵۹ موضوع کلیدی حسابرسی درباره تداوم فعالیت پرداختند.

موضوعات کلیدی حسابرسی درباره تداوم فعالیت در واقع عدم اطمینان محیط کسب

فعالیت دریافت کردند. ۶۲ درصد این شرکت‌ها، جنگ روسیه و اوکراین را به عنوان عامل کمک‌کننده به عدم اطمینان باهمیت در توانایی شرکت برای ادامه فعالیت لحاظ کرده‌اند و ۳۸ درصد، جنگ را مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر توانایی شرکت برای ادامه فعالیت عنوان کرده‌اند.

کشورها

خبر تهاجم، بازارهای مختلف خارجی را نگران کرد و حتی بیشتر از کشورهای درگیر تحت تأثیر قرار داد. در ۲۸ کشور مختلف، در مجموع ۱۴۸ گزارش حسابرسی به این جنگ اشاره کرده‌اند. با این حال، از زمان شروع جنگ، بورس اروپا تنها در ۴ درصد از گزارشات حسابرسی شرکتها به جنگ اشاره داشته‌اند.

از زمان شروع جنگ، اوکراین سه نظریه حسابرسی صادر کرده است که دو مورد آن بیانگر تأثیر جنگ بر عملیات شرکت

بوده است که این موجب عدم اطمینان باهمیت شده است. روسیه ۱۲ نظریه صادر کرده است که ۲۵ درصد آنها تأثیرات احتمالی جنگ را ارزیابی کرده‌اند. به عنوان مثال، شرکت هالدینگ Zaim Credit Systems PLC

فین‌تک مستقر در مسکو است و توانسته است یک سیستم سفارشی IT و شبکه توزیع، پلتفرم وامدهی آنلاین و برنامه تلفن همراه با برند را توسعه دهد. عدم اطمینان باهمیت در رابطه با تهاجم روسیه به اوکراین را افشا کرده است.

علاوه بر این، تصور می‌شد که تأثیرات تبعی این جنگ باعث اختلال در تجارت

صنعت تولید ۲۱ درصد، در حالی که حمل و نقل و ارتباطات و معدن ۹ درصد و صنایع باقی‌مانده ۸ درصد یا کمتر را نشان می‌داد. در حال حاضر، از تمام موضوعات کلیدی حسابرسی مالی منتشر شده، تنها ۳۰ درصد از تأثیر مستقیم جنگ بر موضوعات کلیدی حسابرسی یاد کرده‌اند.

کشورهای همسایه شود. لهستان، رومانی، لتونی و استونی، همه کشورهای همسایه روسیه و اوکراین، مجموعاً هفت نظریه حسابرسی در مورد جنگ صادر کرده بودند که بیانگر ۴ درصد از مجموع ۱۶۳ نظریه آنها است.

صنایع

سمیرا سیف: استادیار، گروه حسابداری دانشگاه پیام نور، تهران، ایران
فریبا نوروزی: عضو انجمن حسابداران خبره ایران - عضو انجمن حسابرسان داخلی آمریکا

همان‌طور که انتظار می‌رفت، درگیری اوکراین و روسیه بر بسیاری از صنایع تأثیر منفی گذاشت. به عنوان مثال صنعت تأمین مالی، یک صنعت پیشرو بود که نشان می‌داد ۳۵ درصد از کل موضوعات کلیدی حسابرسی به جنگ اشاره داشته است.